

Sabem que són massa llargues però seguim igual ... (4/9/16)

Ben segur que la gran majoria de famílies ens dirien que durant els gairebé tres mesos de vacances estiuenques els seus fills en edat escolar han manifestat el desig de tornar a l'escola. Any rere any parlem que les vacances d'estiu són excessives, que trenquen totalment el ritme del treball escolar i que, a més, plantegen problemes socials d'harmonització de la vida laboral amb la familiar. Ningú no ha trobat en aquests temps cap argument per defensar que des del 22 de juny fins al 12 de setembre no hi hagi escola regular. L'argument del clima no és suficient. I això pel que fa a l'ensenyament bàsic perquè el batxillerat inicia les vacances molt abans. I sense entrar en les implicacions que té el fet que el mes de juny i de setembre siguin de jornada seguida en els centres públics, i uns quants dies abans d'iniciar-se les vacances ja no es facin activitats escolars regulars. No oblidem, tampoc, les més de dues setmanes de Nadal ni la setmana de Pasqua, ni els dies de lliure designació, ni algunes altres festivitats que s'intercalen.

El tema de les vacances resulta sempre incòmode de tractar, perquè afecta a drets, bé, més aviat diríem costums consolidats, dels docents i, per tant, suposa revisar una situació que ha servit durant temps per compensar un salari baix i unes condicions de treball difícils. Jo mateix m'he preguntat si no em calia estalviar-me el tractament del tema, que no proporciona precisament simpaties quan es parla de revisar-lo. Però la realitat és que el calendari i l'horari escolars afecten clarament a la vida social, al ritme i volum total dels aprenentatges escolars i a la imatge i drets socials dels docents. Hem de trobar la manera d'harmonitzar tot això sense perdre mai de vista els destinataris de l'educació escolar. Tant que ens omplim la boca demanant qualitat per al nostre sistema educatiu i certes qüestions que hi tenen una clara incidència les continuem deixant de banda.

Si parlem en estricta perspectiva laboral, la veritat és que les vacances escolars mostren un greuge comparatiu dels docents respecte d'altres treballadors, prova d'això és que els mateixos docents en comissió de servei a l'administració educativa adverteixen clarament la diferència. Es dirà, i amb raó, que la feina docent es dura i que els períodes de vacances s'aprofiten per a preparar l'activitat docent. Però és ben sabut que això no afecta a tothom per igual i que la professió, si és necessari, ha de trobar mecanismes de compensació que no afectin directament a l'horari i el calendari escolar dels alumnes. També es podrà argumentar que l'escola no és una guarderia i que els pares o equivalents han de resoldre el tema de la custòdia dels escolars per les seves pròpies vies. I es pot respondre que ja ho fan – amb l'ajut inestimable del avis - però no es pot oblidar que hem fet l'escolaritat obligatòria, amb calendaris i horaris predeterminats, que condicionen la vida familiar i social en general.

La norma oficial assenyala cent setanta i quelcom més de dies d'activitat escolar, la qual cosa no arriba a la meitat dels dies que té l'any i ens situa en la franja baixa de la comparació internacional. Però el cas és que no tots els països

distribueixen els dies lectius de la mateixa manera; alguns no passen de les sis setmanes seguides de vacances a l'estiu.

Quan alguns utilitzen l'argument de no fomentar la discriminació aplicant certes mesures escolars, como la realització de tasques fora de l'escola, tema del qual ja en parlarem en una altra ocasió, s'obliden que les famílies preocupades i amb possibilitats no deixaran que llurs fills en edat escolar es passin la totalitat de les vacances sense fer res que els permeti mantenir i avançar en els aprenentatges. Les llargues vacances es converteixen així en un element de discriminació entre uns i altres escolars.

La recomanació no pot ser altra que obrir el debat entre els sectors implicats sobre la durada total i la distribució al llarg de l'any de les vacances escolars, considerant totes les implicacions i advertint que una cosa són les vacances pels escolars i una altra pels professionals de l'ensenyament. El mateix Consell Escolar de Catalunya podria obrir aquest debat i fer una proposta al respecte. És una forma més de treballar pel futur de l'educació en el nostre país.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)